

Vår referens

Miljöenheten

Christer Persson

040 - 25 26 94

ENLIGT SÄNDLISTA

**Fastställelse av skötselplan för naturreservatet
Prästaskogen i Svedala kommun**
(2 bilagor)

Länsstyrelsen har arbetat fram ett förslag till skötselplan för naturreservatet
Prästaskogen i Svedala kommun. Naturreservatet bildades den 15 december 2003.

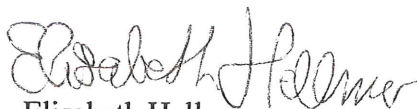
Förslaget har remissbehandlats

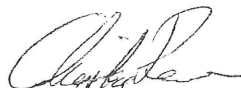
LÄNSSTYRELSENS BESLUT

Med stöd av 3 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.
(1998:1252) fastställer länsstyrelsen skötselplanen, daterad 15 december 2003, för
naturreservatet Prästaskogen i Svedala kommun (Bilaga 1) att gälla tills vidare.

Detta beslut kan överklagas hos regeringen, miljödepartementet

I den slutliga handläggningen av detta ärende deltog Elisabeth Hellmo, beslutande
och Christer Persson, föredragande.

Elisabeth Hellmo

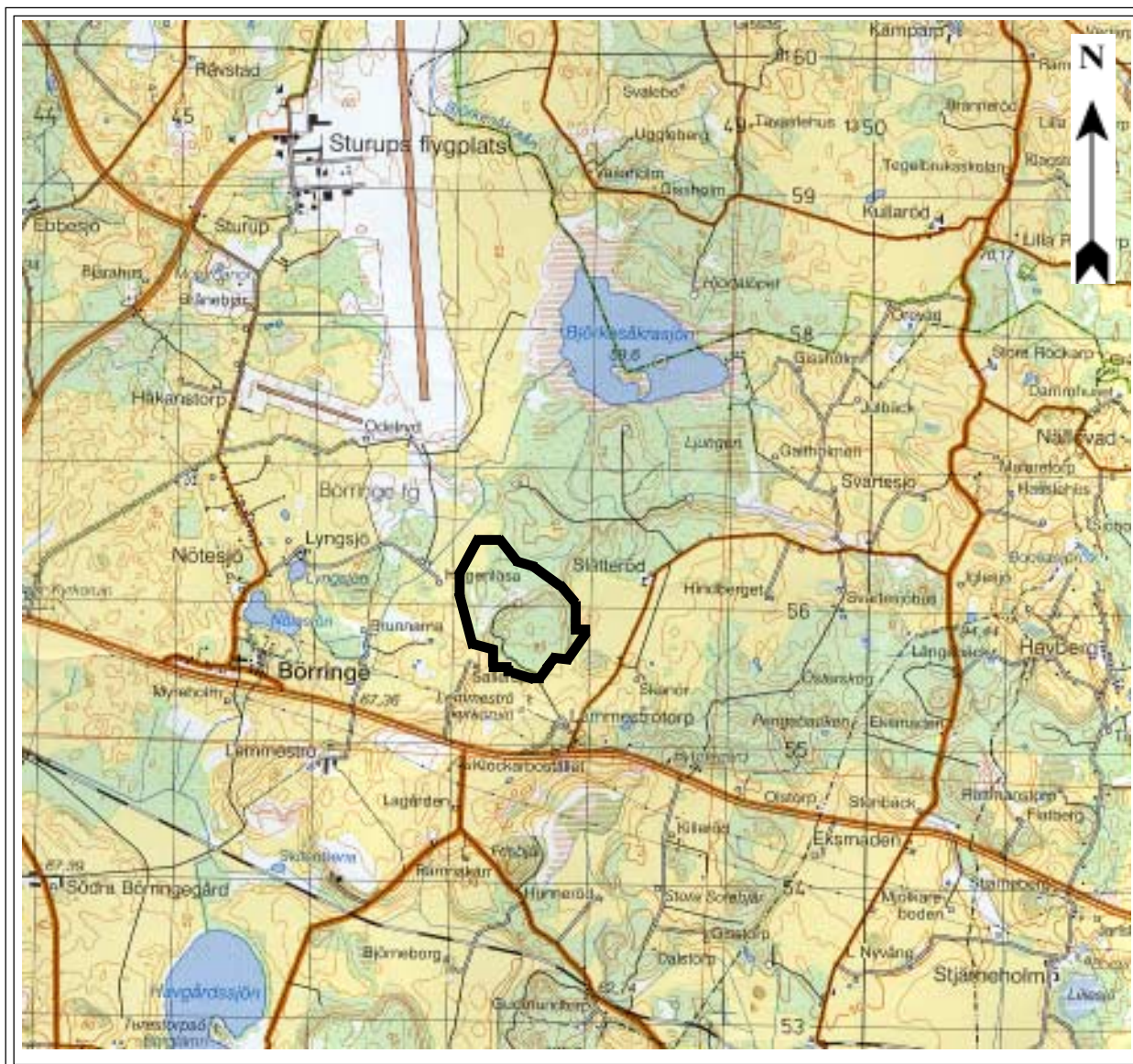

Christer Persson

Bilagor:

1. Skötselplan för naturreservatet Prästaskogen, Svedala kommun

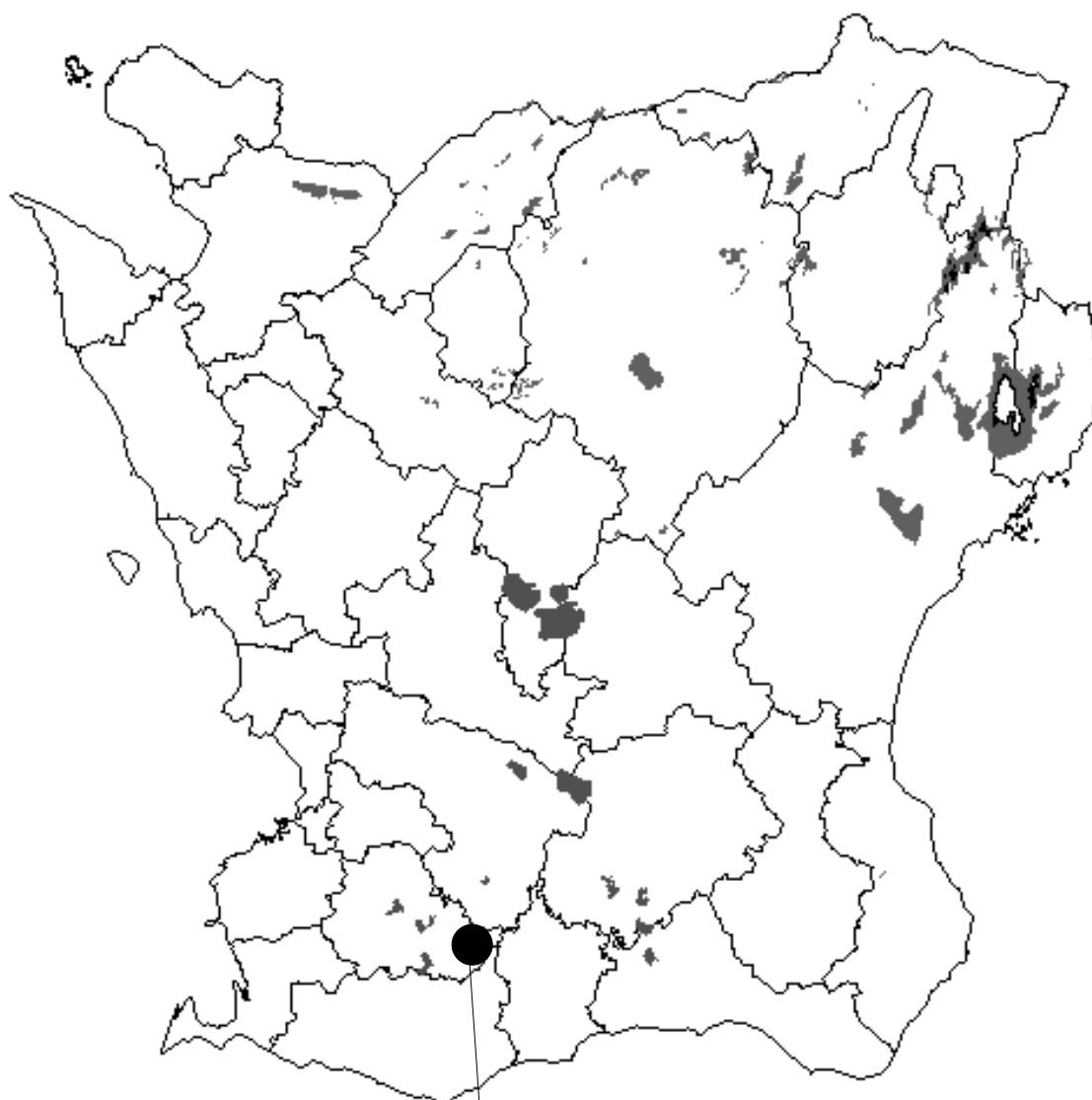
SKÖTSELPLAN FÖR NATURRESERVATET PRÄSTASKOGEN

**SVEDALA KOMMUN
SKÅNE LÄN**

Förvaltare: Länsstyrelsen

Planen fastställd 2003-12-15 av Länsstyrelsen i Skåne län

Naturreservatet
Prästaskogen

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1 Syftet med reservatet -----	4
2 Beskrivning av området -----	4
2.1 Administrativa data -----	4
2.2 Historisk och nuvarande markanvändning -----	5
2.3 Översiktlig beskrivning av områdets bevarandevärden -----	8
2.3.1 Geovetenskapliga, biologiska och kulturhistoriska bevarandevärden ----	8
2.3.2 Intressen för allmänheten -----	9
3 Översikt över planerad markanvändning och skötsel -----	10
3.1 Övergripande mål -----	10
3.2 Generella riktlinjer och åtgärder -----	10
3.3 Kvalitetsmål -----	11
3.3.1 Jordbruksmark -----	11
3.3.2 Skogsmark -----	12
3.4 Jakt -----	12
4 Mål och föreskrifter för planeringsområden -----	13
4.1 Hävd av jordbruksmark -----	15
4.2 Hävd av skogsmark -----	20
4.2.1 Granskog som omföres till löv-/ädellövskog -----	20
4.2.2 Löv- / ädellövskog -----	20
4.3 Hävd av övrig mark -----	24
5 Sammanfattning och prioritering av planerade skötselåtgärder -----	25
6 Anordningar för rekreation och friluftsliv -----	26
6.1 Övergripande mål -----	26
6.2 Riktlinjer och åtgärder -----	26
6.2.1 Tillgänglighet -----	26
6.2.2 Anordningar för friluftslivet -----	26
6.2.3 Information -----	26
6.2.4 Utmärkning av naturreservatets gräns -----	26
7 Uppföljning, utvärdering och övervakning av naturvärden -----	26
8 Revidering av skötselplanen -----	27
9 Finansiering av förvaltningen -----	27
9.1 Ekonomisk utredning -----	27
9.2 Finansiering av förvaltningen -----	27
10 Källor -----	28

BILAGOR

- A. Ekonomisk karta, skala 1:10 000
- B. Nuvarande markanvändning, skala 1:6 600
- C. Planerad markanvändning, skala 1:6 600
- D. Skötselplane-karta, skala 1:6 600

1 SYFTET MED RESERVATET

Syftet med reservatet är att restaurera och långsiktigt bevara ett busk- och trädrikt odlingslandskap med betydande inslag av ett mosaiklandskap med ädellövskog och lövskog samt välhävdade fuktängar och kärr med en rik och varierad flora och fauna. Reservatet ska innehålla biotoper som utgör en optimal livsmiljö för fridlysta eller nationellt rödlistade växt- och djurarter, främst lövgroda. Gynnsam bevarandestatus ska upprätthållas för livsmiljötyper som av regeringen har rapporterats förekomma i enlighet med bilaga 1 i Rådets direktiv 92/43/EEG om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter (habitatdirektivet).

2 BESKRIVNING AV OMRÅDET

2.1 ADMINISTRATIVA DATA

Områdets namn Prästaskogen
Objektnummer 12-02-138
Skyddsform Naturresevat
Beslutsdatum 2003-12-15
Naturvårdsförvaltare Länsstyrelsen i Skåne län
Internationella åtaganden -

Län Skåne län
Kommun Svedala
Församling/socken Börringe
Fastigheter Del av Lemmeströtorp 1:11
Vegetationszon Nemorala zonen (sydsvenska lövskogsregionen)

Naturgeografisk region 6m, Sydvästra Skåne

Läge ca 2 200m ONO Börringe kyrka, 7 500 m VNV Skurup

Kartblad Topografisk karta: 2C Malmö SO
Ekonomisk karta: 2C1j Börringe (022 19) och 2C0j Gärdslöv (022 09)

Gränser Området är markerat med svart punktstreckad linje på bifogad karta, Bilaga A

Dikningsföretag Nej

Arealer Totalt 50,5 ha, varav cirka 49,5 ha land

	Nuvarande	Mål
Jordbruksmark	12,1 ha	15,0 ha
- Åker/vall	3,4 ha	0,0 ha
- Bete	0,1 ha	14,8 ha (varav ca 1 ha vatten)
- Slätter/röjning	0,0 ha	0,2 ha
- Ohävdad	8,6 ha (varav ca 1 ha vatten)	0,0 ha
Skogsmark	38,4 ha	35,5 ha
- Ädellövskog	28,0 ha	33,0 ha
- Lövskog	2,5 ha	2,5 ha
- Barrskog	7,9 ha	0,0 ha

EU-prioriterade naturtyper och arter	91E0 *	Alluviala lövskogar som tidvis är översvämmade	2,5 ha
	6270 *	Artrika torra-friska låglandsgräsmarker av fennoskandisk typ	1,3 ha
	6230 *	Artrika stagg-gräsmarker på silikatsubstrat Större vattensalamander	0,4 ha

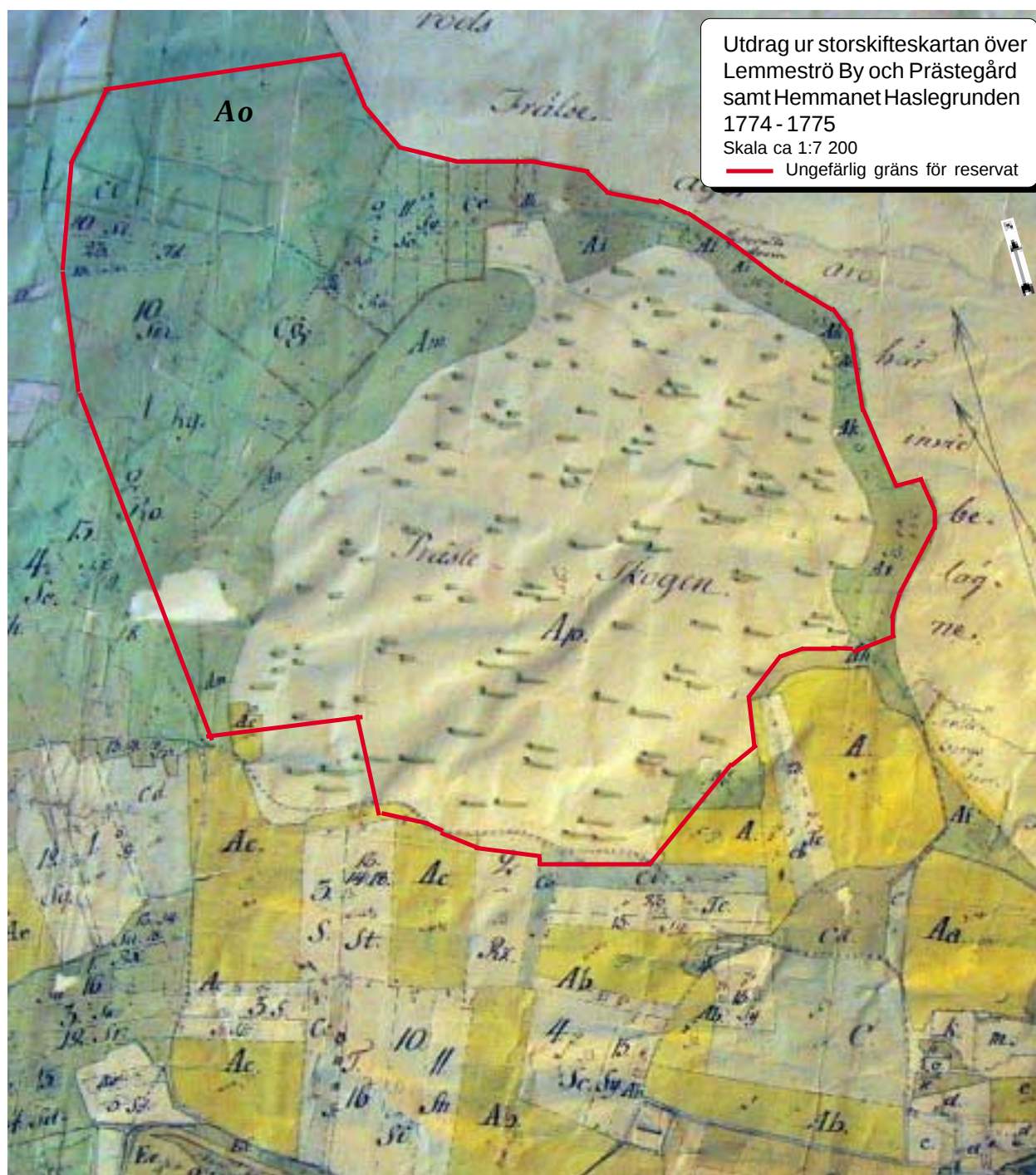
Planförfattare Christer Persson

2.2 HISTORISK OCH NUVARANDE MARKANVÄNDNING

Reservatet består av inägomark som under mitten av 1700-talet hörde till olika hemman i Lemmeströ by. Störst andel i marken hade "Prästegården" och hemmanet "Haslegrunden".

Storskifte genomfördes i trakten under 1774 - 1775. Byn hade vid den tiden del i flera vångar och det reservatet är beläget på inägomark i Saxe Wång. Reservatet bestod då till hälften av ängsmark som till stor del var bevuxen med träd och buskar medan den andra halvan var ett större ädellövskogsområde, "Prästeskogen", som beskrivs som höglänt mark med vacker ek- och bokskog med inslag av hassel och viden.

Utdrag ur akt 1b till storskifteskarta över "Inägor till Lemmeströ By och Prästegård samt Hemmanet Haslegrundens uti Hertigdömet Skåne, Malmöhus län, Wemmenhögs Härad, Gustafs Socken", upprättad 1774 och 1775.

**Prästegårdens ägor = A på kartan (I Saxe Wång, Ängwången (= Södra Wången) och Lille Wång)
Saxe Wång**

A	Åker af lerjord, till en del sandblandad
Aa	Åker af sandmylla
Ab	Åker, god muljord med sandmylla
Ac	Åker, sandmuljord med lerknastar
Ad	Åker, sandmuljord, sandmylla
Ae	Åker, sandjord, grusblandad
Af	Äng af god sidvall samt kärrvall
Ag	Äng af hårdvall up vid skogsbyrn
Ah, Ai, Ak och Al	Sidvallsäng uti Dahlen
Am	Sid och kärrig äng med skog och buskar bevuxet
An	Skogbeväxt hårdvall
Ao	Snickareängen bestående af blandad hård- och kärrvall samt skogsmark som gifver i medelmåttliga år 26 lass
Ap	Prästeskogen. Högl. mark med vacker ek och bokskog samt hassel och videbeväxt

**Haslegrundens ägor = C på kartan (I Saxe Wång, Grafve Wång och Lille Wång)
Saxe Wång**

C	Åker af muljord
Ca	Sid och kärrvallsäng
Cb	Åker af lerjord
Cc	Åker af sandmuljord
Cd	Åker af skarp sandjord
Ce och f	God hårdvallsäng
Cg	Skogväxt högl. mark

Lille Wång

Ch	Åker af muljord, god hårdvall

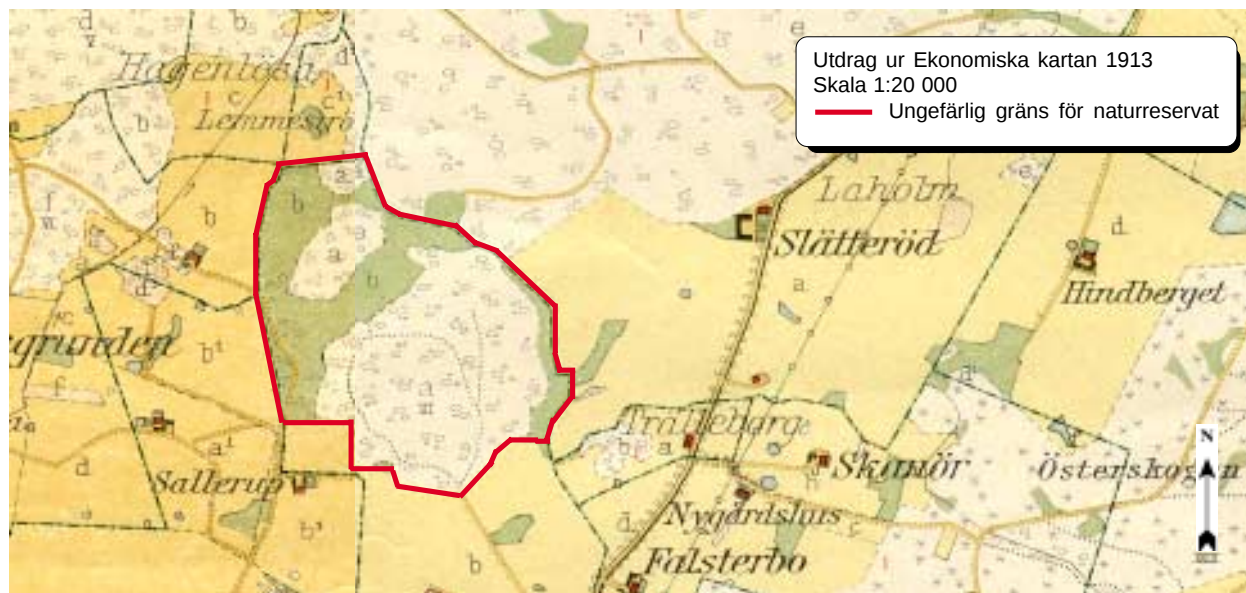
Övriga hemman

Saxe Wång

1 Ry	Skogväxt äng
2 Rö	Skogväxt hög och sidl. ängsmark
5 Sg	God hårdvallsäng
10 Sl	Äng af hårdvall, skogväxt, sid till viss del
10 Sm	Skogväxta ängen
11 So	God hårdvallsäng
23 Td	Hårdvall, sid på västra änden

Laga skifte genomfördes 1837 och fastställdes den 11 september 1838. Ängsbruket upphörde någon gång i slutet av 1800-talet. Av den ekonomiska kartan från 1913 framgår att reservatet består av lövskog och slätteräng. Våtmarkerna som fanns i trakten har dikats ut successivt under 1900-talet och omförts till betes-, åker- eller skogsmark.

Under 1900-talet har delar av ängsmarkerna utnyttjats som betesmark med inslag av åker i den nordvästligaste delen. Hävden av de gamla trädbärande slätterängarna har upphört och dessa har utvecklats till löv- och ädellövskog. I de gamla slätterängarna finns flera småvatten som är under igenväxning. Den östra delen av reservatet har varit ädellövskog sedan lång tid tillbaka (Prästaskogen). Delar av Prästaskogen består idag av medelålders gran och i fuktigare delar med inslag av alskog. Stora delar av skogen utgörs än i dag av ädellövskog med bok som dominerande trädslag.

2.3 ÖVERSIKTLIG BESKRIVNING AV OMRÅDETS BEVARANDEVÄRDEN

2.3.1 Geovetenskapliga, biologiska och kulturhistoriska bevarandevärden

Geologi

Området är beläget på en genomsnittlig höjd av cirka 60 meter över havet. Berggrundens ytligaste lager utgörs av danienkalksten. Jordarterna består huvudsakligen av morän, isälvsediment och lera. Reservatet är beläget över Alnarpsdalens djupaste delar vilket medför att jorddjupet är stort. Dalen är uppfylld av kvartära sediment och har fungerat som utlopp för Östersjön under långa tidsperioder, exempelvis under den senaste istiden. Det största jorddjupet i Sverige, drygt 180 meter, finns vid Lemmeströtorp.

Livsmiljötyper, flora och fauna

Följande livsmiljötyper har av regeringen rapporterats förekomma i naturreservatet i enlighet med bilaga 1 i Rådets direktiv 92/43/EEG om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter (habitatdirektivet):

Kod Livsmiljötyp

9160 Ek-avenbokskog av buskstjärnblomma-typ	5,0 ha
9130 Bokskog av örtrik typ	14,0 ha
9110 Bokskog av fryle-typ	12,0 ha
91E0 * Alluviala lövskogar som tidvis är översvämmade	2,5 ha
7230 Rikkärr	< 0,4 ha
6410 Fuktängar med blåtåtel och starr	4,6 ha
6270 * Artrika torra-friska låglandsgräsmarker av fennoskandisk typ	1,3 ha
6230 * Artrika stagg-gräsmarker på silikatsubstrat	0,4 ha
6430 Högörtängar	0,8 ha

ungefärlig areal

* = prioriterad livsmiljötyp

Vegetation

I naturreservatets östra del finns ett större, sammanhängande område med bokskog med inslag av både ängs- och hedtyp. Åldern på bokskogen varierar från äldre, grov bok i skärmställning till yngre planteringar. Området har varit bevuxet med ädellövskog under mycket lång tid. I bokskogens södra del finns fuktiga stråk med alskog. Granplantering har skett i delar av skogen som har skadats av höst- och vinterstormar under 1960- och 1970-talet. Mindre partier har även planterats med ek. I bokskogen finns öppna, fuktiga partier som utgör viltremisser.

Majviva (*Primula farionosa*) i den gamla ängsmarken den 27 maj 2003.

I den centrala delen finns ett öppet stråk som utgör rester av gamla sidvallsängar

som under 1900-talet huvudsakligen har hävdats genom bete. I den nordöstra delen finns ett öppet område som periodvis har brukats som åker. Området är under igenväxning av björksly och vegetationen är näringspåverkad med inslag av bland annat ängskavle. Ängsmarken utgörs av igenväxande högörtängar, högstarrängar, kalkfuktängar, blåtåtel-fuktängar med inslag av rikkär i ett

mindre parti i den nordöstra delen. I ängsmarkens östra delar förekommer bland annat inslag av majviva, majnycklar och ängsnycklar. På torrare partier finns mindre inslag av bland annat fårsvingel-torräng och rödvenäng.

De fuktigaste delarna av den gamla ängsmarken har utvecklats till aldominerad lövskog. Torra delar av den tidigare träd- och buskbärande ängsmarken har dels planterats med bokskog och dels utvecklats till en ek- och hasseldominerad ädellövskog med inslag av bland annat bok och lind. I trädsiktet finns bitvis grov ek och bok som är vidkronig, vilket indikerar att området har varit mer öppet tidigare. I den nordvästligaste delen ligger "Snickareängen", som är ett område med äldre bok (ca 250 år gammal) utan buskskikt.

Fauna

Områdets fauna är ej dokumenterad med undantag för lövgroda. Reservatet är beläget i en trakt som fram till 1970-talet var ett av de få återstående utbredningsområdena för lövgroda i sydvästra Sverige. I samband med att Sturups flygplats anlades försvann stora våtmarksområden i trakten, som på den tiden nyttjades av lövgroda för reproduktion. I dag finns endast små spillror (knappt 100 djur) kvar av en tidigare mycket stor population i trakten. Den kvarvarande populationen finns strax söder om Skanörs gård, där ideella föreningar har återskapat ett lämpligt vatten för arten. Flera småvatten är belägna inom reservatet men lövgrodan kan inte utnyttja dessa för fortplantning eftersom vattentemperaturen

Lövgroda (*Hyla arborea*) i stengärdet vid den östra delen av Naturvårdsverkets fastighet, söder om Skanörs gård, den 16 augusti 2002.

är för låg beroende på att träd och buskar skuggar vattnen. Den stora mängden ädellövträd och buskar i naturreservatet gör att området fungerar som en viktig fördosöks- och övervintringsplats för lövgroda. Efter restaurering av småvattnen i området finns det förutsättningar för att reservatet ska kunna utvecklas till ett av de mest betydelsefulla områdena för lövgroda i sydvästra Skåne, under förutsättning av att vattnen hålls fria från fisk och kräftor.

Genom att ädellövskogen i reservatet har en lång kontinuitet som trädbärande mark finns det goda förutsättningar för en artrik flora och fauna. I trakten finns gott om vildsvin och rådjur som ofta uppehåller sig i reservatet. Kronhjort ses ibland vandra genom området. Spillkråka häckar i området och ormvråk ses ofta i ädellövskogen. Ätlig groda noterades i ett vatten under sommaren 2003.

2.3.2 Intressen för allmänheten

Reservatet är ganska avsidat beläget och därför relativt okänt för allmänheten. Området är lättillgängligt och kan med fördel utnyttjas som strövområde.

3 ÖVERSIKT ÖVER PLANERAD MARKANVÄNDNING OCH SKÖTSEL

3.1 ÖVERGRIPANDE MÅL

Det övergripande målet är att restaurera och långsiktigt bevara ett busk- och trädrikt mosaiklandskap med betydande inslag av ädellöv- och lövskog med lång trädkontinuitet samt välhävade fuktängar och kärr med en rik fauna och en kalkpåverkad och hävdberoende flora. Skötseln av reservatet skall syfta till att genom återskapande och restaurering av småvatten och genom lämplig hävd av omgivande marker skapa biotoper som långsiktig utgör en stabil och god livsmiljö för fridlysta eller nationellt rödlistade växt- och djurarter, främst lövgroda. Målet är också att upprätthålla en gynnsam bevarandestatus för de livsmiljötyper och arter som finns i området och som har rapporterats i enlighet Rådets direktiv 92/43/EEG om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter (habitatdirektivet).

3.2 GENERELLA RIKTLINJER OCH ÅTGÄRDER

Trädskikt ska vara olikåldrigt och ska domineras av ädellövarter, i första hand ek och bok. Granskog avvecklas i förtid eller successivt vid mogen ålder och ersätts med ädellövarter under skärm av valfria, inhemska arter. Plantering av ädellövarter får även ske under gles skärm av kvarstående gran. Ädellövskog hävdas genom ett naturvårdsinriktat ädellövskogsbruk med förlängd omloppstid, gärna i kombination med periodvis bete. Hamling av främst ek, bok och hassel får bedrivas på enstaka träd och buskage i syfte att förlänga trädens ålder och för att öka den biologiska mångfalden i reservatet. Hög andel död ved ska eftersträvas genom att döda träd och lågor tillåts förekomma i stor utsträckning. Ädellövplanteringar får tillfälligt hägnas för att motverka viltskador. Sykomorlön avlägsnas med början 2004. Äldre och medelålders skog får hävdas genom bete i enlighet med beskrivningar till respektive skötselområde.

Buskskiktet ska innehålla täta grupper och fullskiktade, sydexponerade bryn av främst björnbär, hagtorn, hassel och slån. Träd- och buskskikt ska kontinuerligt finnas på minst 50% och högst 75% av reservatets areal.

Åkermark brukas som åker, vall eller betesmark. Huvuddelen av den mark som nyttjats som ängsmark i äldre tider eller som betesmark under 1900-talet ska hägnas och hållas öppen genom årligt bete med början 2004. Kärr- och fuktängsområden med slåttergynnad vegetation får hållas öppna genom slätter (med skärande redskap) med efterbete i syfte att bevara och utveckla en för området tidigare karakteristisk vegetation som präglats av slätterbruk.

Träd och buskskikt kring befintliga småvatten ska röjas försiktigt med början under hösten 2003 för att skapa solbelysta vattenspeglar och därmed bättre förutsättningar för lövgroda att utnyttja reservatet. Björnbärs- slån- och hagtornsbuskage ska bibehållas och utvecklas till fullskiktade bryn med överståndare av främst ek och bok i syfte att skapa fullgoda biotoper för lövgroda. Vattenhållande förmåga året runt ska säkerställas i småvattnen. Ytterligare småvatten kan anläggas i syfte att öka tillgången på vatten i området. Anläggning av vatten ska i första hand ske genom igensättning av befintliga dräneringar på mark som tidigare brukats som åker och får ej ske på bekostnad av fuktängar och kärr med skyddsvärd vegetation. Nya småvatten får ej ha en vattenspiegel större än 0,2 ha av säkerhetsskäl för flygtrafiken (större småvatten kan locka till sig fåglar som kan utgöra hinder för flygtrafik i området). Småvatten skall hållas fria från fisk och kräftor. Utfodring av vilt får ej förekomma i eller i anslutning till småvatten.

Skogsavverkning, röjning eller gallring samt åtgärder i småvatten får ej ske under groddjurens aktiva period, dvs 1 mars - 1 november.

3.3 KVALITETSMÅL

3.3.1 Jordbruksmark, (totalt ca 15,0 ha)

Målet är att genom lämplig hävd långsiktigt bevara och utveckla ett välhävdat, ålderdomligt och varierat jordbrukslandskap med inslag av trädbärande och buskrika betesmarker, fullskiktade och solexponerade bryn samt öppna fuktängar och kärr med inslag av småvatten med biotoper för fridlysta eller rödlistade växt- och djurarter. Cirka 3 hektar av jordbruksmarken areal ska kontinuerligt vara träd och buskbärande.

Särskild vikt ska läggas vid att bevara och vidareutveckla habitat för lövgroda. Vidare ska gynnsam bevarandestatus upprätthållas för de livsmiljötyper som rapporterats i enlighet med bilaga 1 i Rådets direktiv 92/43/EEG om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter (habitatdirektivet), dvs det bör finnas cirka:

Kod Livsmiljötyp	areal inom jordbruksmarken
9160 Ek-avenbokskog av buskstjärnblomma-typ	1,3 ha
7230 Rikkärr	< 0,4 ha
6410 Fuktängar med blåttåtel och starr	4,6 ha
6270 * Artrika torra-friska låglandsgräsmarker av fennoskandisk typ	1,3 ha
6230 * Artrika stagg-gräsmarker på silikatsubstrat	0,4 ha
6430 Högörtängar	0,8 ha
* = prioriterad livsmiljötyp	

Det ska finnas minst fyra solbelysta småvatten med god vattenhållning och vattenkvalitet. Jordbruksmarken ska utgöra en komplett livsmiljö för en population av lövgroda på minst 200 djur. Exempel på andra arter som skall ha goda förutsättningar att utvecklas i området är lövgroda, stor vattensalamander, majviva, majnycklar, ängsnycklar, sydlundlav, grönvit nattviol, bokvårtlav, bokkantlav, skogsveronika, räfflad nagelskivling och sydlig sotticka.

Riktlinjer och åtgärder:

Åkermark brukas som åker, vall eller betesmark. Solexponerade bryn och grupper av täta buskage med företrädesvis björnbär, slån, hagtorn och hassel ska utvecklas och bevaras till nytta för den biologiska mångfalden, främst lövgroda enligt anvisningar för respektive skötselområde.

Huvuddelen av den halvöppna och igenväxande marken som nyttjats som ängsmark i äldre tider eller som betesmark under 1900-talet hägnas under hösten 2003 och hävdas därefter årligen genom bete med början 2004. Sent betespåsläpp tillämpas i den norra betesfållan där rikkärret är beläget. I och kring småvattnen ska åtgärder vidtas 2004 och 2005 för att säkerställa tillgång till vatten av god kvalitet året runt och för att gynna snabb och tidig uppvärmning av vattnen, dvs skuggande träd på vattnens östra och södra sida avlägsnas. Ytterligare småvatten får anläggas i syfte att öka tillgången på vatten i området. Anläggning av vatten får ske genom att bryta befintliga dräneringar men får inte inverka negativt på gynnsam bevarandestatus för habitat och arter som rapporterats förekomma i enlighet med EU:s habitatdirektiv. Småvattnen bör fördjupas om de tenderar att torka ut under delar av året. I närheten av småvattnen ska buskskikt på sikt utvecklas till täta grupper av buskage med främst björnbär och hassel som utgör fullgoda biotoper för bland annat lövgroda. Granskogen i norr ingår i den norra betesfållan. Granen avvecklas i förtid eller successivt vid mogen ålder.

Rikkärr och fuktängar med slätterpräglad vegetation får även hävdas genom slätter med efterbete. Om slätter bedrives ska den utföras när den kalkgynnade floran har blommat ut. Slaget material avlägsnas när det torkat.

Områdets flora och fauna dokumenteras under 2004 - 2010 med särskild vikt på kärlväxter, häckande fåglar, lavar, insekter och groddjur. Utsättning av lövgroda med härstamning från trakten får ske om befintlig population av arten tenderar att vika.

3.3.2 Skogsmark, (totalt ca 35,5 ha)

Målet är att långsiktigt säkerställa en mosaiklandskap med kontinuerlig tillgång till ädellövskog med lång trädkontinuitet dominerad av ek och bok av varierande ålder.

Särskild vikt ska läggas vid att bevara och vidareutveckla livsmiljötyper, som rapporterats i enlighet med bilaga 1 i Rådets direktiv 92/43/EEG om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter (habitatdirektivet), dvs det ska finnas cirka:

Kod	Livsmiljötyp	areal inom skogsmarken
9160	Ek-avenbokskog av buskstjärnblomma-typ	5,0 ha
9130	Bokskog av örtrik typ	14,0 ha
9110	Bokskog av fryle-typ	12,0 ha
91E0 *	Alluviala lövskogar som tidvis är översvämmade	2,5 ha
* = prioriterad livsmiljötyp		

Riktlinjer och åtgärder

Befintlig granskog avvecklas i förtid eller successivt vid mogen ålder och ersätts på sikt genom plantering av ädellövarter, företrädesvis ek och bok, gärna under skärm av björk, fågelbär eller andra inhemska arter. Kvarstående, gles gran får också utnyttjas som skärm för omställning till ädellövskog. Befintlig ädellövskog hävdas genom ett naturvårdsinriktat ädellövskogsbruk, gärna i kombination med periodvis bete. Olikåldriga, mosaikartade bestånd med betydande innehåll av död ved och grova överståndare ska eftersträvas. Hamling får genomföras på enstaka träd och buskar, främst ek, bok och hassel i syfte förlänga trädens livstid och för att öka den biologiska mångfalden. Särskild vikt ska läggas vid att säkerställa kontinuerlig förnygring av ädellövskog.

Ädellövskogen får periodvis hävdas genom bete med början i delområde 4f och h. Delområde 4h röjes under 2004 eller 2005. Hälften av buskskiktet bör omfattas av röjningen. Äldre, vidkroniga träd röjes fram långsamt och successivt under en tioårsperiod. Området hägnas under 2004 eller senast 2010 för periodvis hävd genom bete. Delområde 4g får hävdas genom ädellövskogsbruk tills träden uppnått mogen ålder.

Impediment (främst blöta kärrpartier) får hävdas som viltremisser.

Enstaka träd eller dungar som utgör hinder för signaler till och från VHF-anläggning eller i övrigt en fara för flygtrafik till och från Sturups flygplats får avvecklas. Vid avveckling bör högstubbar skapas och avverkat virke lämnas kvar på platsen för förmultning. Enskilda träd får avvecklas genom kapning (t.ex genom sprängning) av stammen på förslagsvis halva trädets höjd.

Områdets flora och fauna dokumenteras under 2004 - 2010 med särskild vikt på insekter, kärlväxter, häckande fåglar, svamp och lavar.

3.4 JAKT

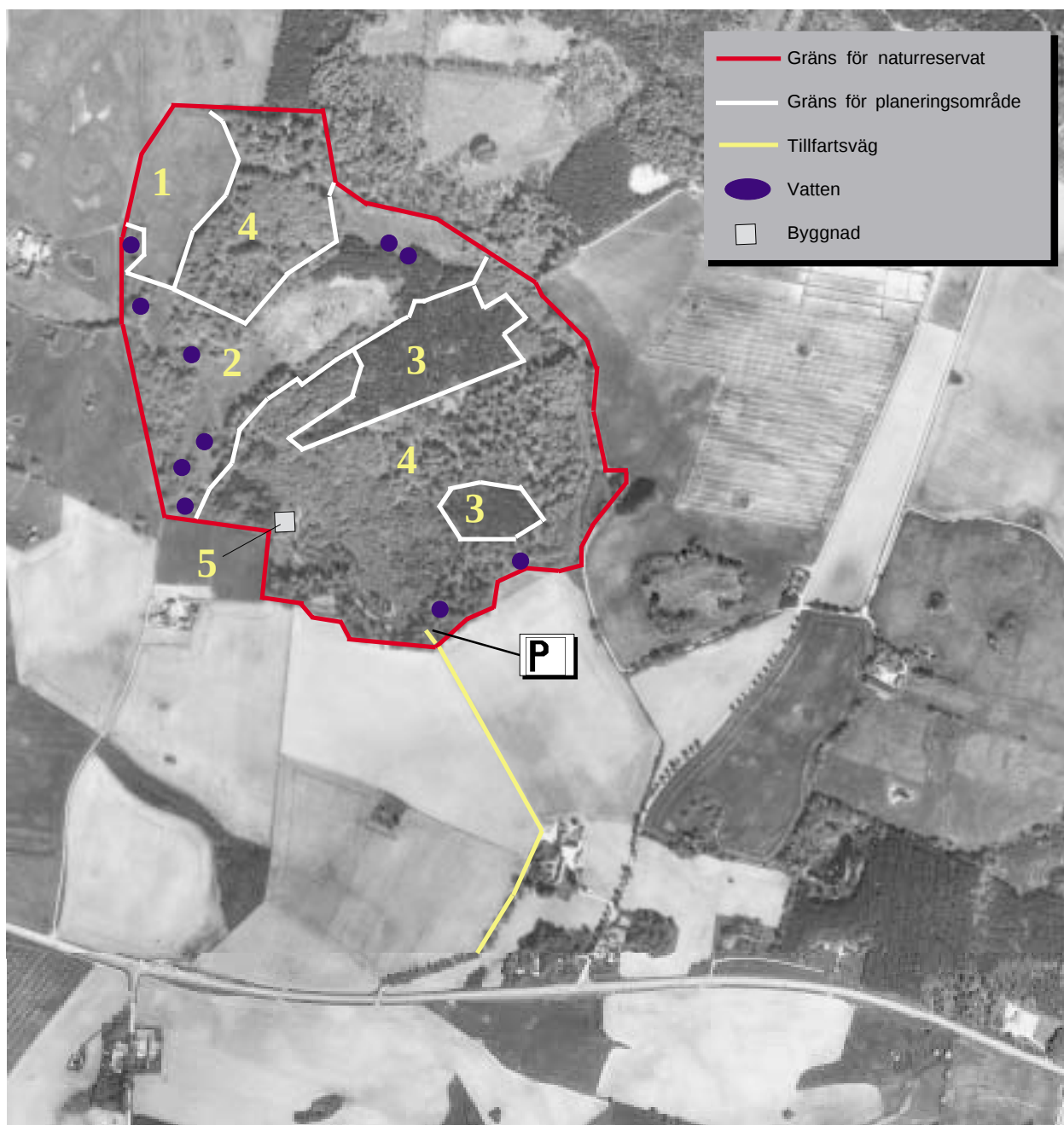
Jakt får bedrivas enligt bestämmelser i jaktlagen. Foderautomater för vilt får ej placeras inom reservatet. I samband med jakt skall hänsyn tagas till det rörliga friluftslivet.

4 MÅL OCH FÖRESKRIFTER FÖR PLANERINGSOMRÅDEN

Hela naturvårdsobjektet (50,5 ha) är indelat i planeringsområden som redovisas och numreras översiktligt nedan och mer detaljerat på bilaga D (skötselplanekarta). Planeringsområdena redovisas här markanvändningsvis med planerad markanvändning enligt följande:

4.1	Jordbruksmark (ca 15,0 ha):	Åker/vall/bete (ca 3,4 ha)	planeringsområde 1
		Betes-/slåttermark (ca 11,6 ha)	planeringsområde 2
4.2	Skogsmark (ca 35,4 ha):	Granskog som omföres till ädellövskog (ca 6,3 ha)	planeringsområde 3
		Ädellöv-/lövskog (ca 29,1 ha)	planeringsområde 4
4.3	Övrig mark (ca 0,1 ha):	Byggnader, angöringsplatser	planeringsområde 5

Sammanställning av planeringsområden

Planeringsområde	Areal (ha)	Nuvarande hävd	Mål
1	3,4	Åker	Bete
2a	1,5	Ohävdad jordbruksmark	Bete
2b	1,6	Granskog	Bete
2c	2,6	Ohävdad jordbruksmark	Bete
2d	5,4	Ohävdad jordbruksmark 4,1 ha , ädellöv 1,3 ha	Bete Bete
2e	0,2	Ohävdad jordbruksmark	Bete
2f	0,2	Ohävdad jordbruksmark	Slåtter
2g	0,1	Bete	Bete
3a	4,4	Granskog	Ädellövskog
3b	0,1	Granskog	Ädellövskog
3c	0,6	Granskog	Ädellövskog
3d	1,2	Granskog	Ädellövskog
4a	11,0	Ädellövskog	Ädellövskog
4b	7,0	Ädellövskog	Ädellövskog
4c	1,2	Ädellövskog	Ädellövskog
4d	1,4	Lövskog	Lövskog
4e	1,1	Lövskog	Lövskog
4f	1,8	Ädellövskog	Ädellövskog
4g	2,3	Ädellövskog	Ädellövskog
4h	3,3	Ädellövskog	Ädellövskog
5	0,1	Ädellövskog (VHS-station)	Ädellövskog
SUMMA	50,5		

		Nuvarande areal	Mål
Summa	Jordbruksmark	12,1 ha	15,0 ha
	- åker/vall	3,4 ha	0,0 ha
	- bete	0,1 ha	14,8 ha (varav ca 1 ha vatten)
	- slåtter/röjning	0,0 ha	0,2 ha
	- ohävdad jordbruksmark	8,6 ha (varav ca 1 ha vatten)	0,0 ha
	Skogsmark	38,4 ha	35,5 ha
	- ädellövskog (med VHS-station 1ha)	28,0 ha	33,0 ha
	- lövskog	2,5 ha	2,5 ha
	- barrskog (gran)	7,9 ha	0,0 ha
SUMMA		50,5 ha	50,5 ha

4.1

HÄVD AV JORDBRUKSMARK

Planeringsområde 1 och 2, (ca 3,4 respektive 11,6 ha)

Beskrivning:

Planeringsområde 1 är mark som brukas som åker eller vall. Området omges av diken på alla sidor med undantag av den södra sidan. En underjordisk dränering löper i öst-västlig riktning från en brunn i diket på åkerns östra sida till diket på åkerns västra sida.

Planeringsområde 2 utgörs av gamla slätterängar, till stor del både träd- och buskbärande under 1700-talet. Marken är idag ohävdad eller planterad med medelålders gran. I delar av området finns äldre ekhasselskog och äldre, grova bokar. Området har delvis hävdats genom bete under 1900-talet. Större delen av planeringsområde 2 är påverkat av dikning. Underhållet av diken har upphört sedan några år tillbaka och fuktighetsgraden i marken tenderar att successivt öka.

Åker i område 1 från norra kanten mot söder den 27 maj 2003.

Avgränsning av delområden framgår av Skötselplanekarta (BILAGA D)

Område 2a (1,5 ha), var hårdvallsäng under 1700-talet och har periodvis varit uppodlat under 1900-talet. Vegetationen i området är näringspåverkad i den centrala delen med arter som ängskavle, hundäxing och nässlor samt med betydande uppslag av björk. I områdets ytterkanter är vegetationen mer artrik med inslag av exempelvis midsommarblomster, vitsippa, humleblomster, gökärt, smörblommor, åkerfräken och teveronika. En del fuktigare partier domineras av älgört, kavedun och bladvass. I buskskiktet finns även björnbär, slån och hagtorn. Ett större dike löper genom områdets västra del. Områdets norra gräns markeras av ett stengärde som bitvis är bevuxet med mycket grov ek samt buskage av slån och hagtorn. Enstaka lind, ek och bok finns i områdets sydöstra del. Bete har bedrivits fram till 1970-talet. Området har delvis planterats med al och björk enligt skogsbruksplan från 1986. Två småvatten anlades i området under hösten 2003.

Björksly i den centrala delen av område 2a den 6 juni 2003.

Område 2b (1,6 ha) är en ca 35 år gammal granplantering som delvis gallrades under 2003. Marken har i äldre tider brukats som hårdvallsäng (sidvallsäng i den östra delen). Området avvattnas genom ett större dike som löper ut i planeringsområde 2a och begränsas i den östra delen av en markväg.

Område 2c (2,6 ha) är ohävdad ängsmark som har brukats som betesmark under 1900-talet fram till i mitten av 1970-talet. Området var i äldre tider en sidvallsäng med inslag av kärr. Ängen var under 1700-talet bevuxen med skog och buskar. Förekommande livsmiljötyper enligt habitatdirektivet är fuktängar med blåtåtel och starr (6410) med inslag av rikkärr (7230). Vegetationen utgörs av högstarräng, kalkfuktäng och i den centrala delen rikkärr med uppslag av främst björk samt enstaka granar. I områdets nordöstra del del förekommer bland annat inslag av majviva, tagelstarr, majnycklar och ängsnycklar. Vanliga arter i övrigt är exempelvis älggräs, kabbleka, ängsull, gökblomster, humleblomster, blodrot, blåsstarr, hirsstarr, bunkestarr. Ett dike leder från ängen centrala del i nordvästlig riktning. Utmed den sydöstra delen finns en aldunge med inslag av ask, björk fågelbär och bok. I områdets sydvästra del sker utfodring av vilt (hjorddjur och vildsvin). Området röjdes och hägnades under 2003.

Område 2c betraktat från norr den 6 juni 2003. Björksly och gran finns i den centrala delen.

Område 2d (5,4 ha) är ohävdad ängsmark som har brukats som betesmark under 1900-talet fram till i mitten av 1970-talet. Marken var under 1700-talet en skogbevuxen hårdvallsäng med inslag av träd- och buskbevuxen sidvallsäng i den östra delen. Utmed reservatets västra och södra gräns är marken fränhågnad. Förekommande livsmiljötyper enligt habitatdirektivet är artrika stagg-gräsmarker på silikatsubstrat (6230), artrika torra-friska låglandsgräsmarker av fennoskandisk typ (6270), fuktäng med blåtåtel och starr (6410), högörtängar (6430) samt Ek-avenbokskog av buskstjärnblomma-typ (9160). Längs med den västra gränsen växer en rik, äldre ädellövskog dominerad av ek med inslag av bland annat bok och skogsalm på mark som är stenbunden. Buskskiktet domineras av hassel med inslag av hagtorn. I fältskiktet dominerar vitsippa med inslag av liljekonvalj. Ett stengärde löper utmed områdets västra gräns. Utmed områdets östra gräns finns grov ek och bok med inslag av al och hassel. I övrigt består området av igenväxande kalkfuktäng, blåtåtefuktäng samt inslag av högstarräng och högörtäng. På torrare partier finns inslag av fårsvingeltorräng och rödvenäng med buskage av björnbär och hagtorn. Minst fem småvatten finns i delområdet. Samtliga är under igenväxning med al eller vass. I ett av vattnen förekommer bland annat ätlig groda. Vegetationen i de öppna delarna av området är

Område 2d betraktat från norr den 6 juni 2003.

Igenväxande småvatten i område 2d den 6 juni 2003.

mest artrik i den sydöstra delen med inslag av bland annat majnycklar. I den nordöstra delen finns även inslag av smörbollar. I övrigt förekommer bland annat darrgräs, ängsstarr, rävsstarr, blåsstarr, hirsstarr, gökblomster, vattenmöja, kärrjohannesört, gåsört, älggräs, humlebloster, gul svärdsilja, kabbleka mfl arter. På torrare partier finns exempelvis gökärt, jordtistel och vitsippa. På en torr, sydexonerad sluttning i områdets norra del finns buskage av björnbär och hagtorn som utgör viktiga födosöksplatser för lövgroda.

Ek-hasselskog i den östra delen av område 2d den 6 juni 2003.

Område 2e (0,2 ha) är ett igenvuxet småvatten. Vattnet fanns redan på 1700-talet och var då något större än idag. Vattenspiegel finns men är helt omgärdad av al med inslag av fågelbär samt videbuskage. Nässlor dominerar fältskiktet. En markering för telekabel finns i den östra delen av vattnet i gränsen mot åkermarken.

Område 2f (0,2 ha) är beläget i den sydligaste delen av "Prästeskogen". Marken är ohävdad sedan lång tid tillbaka och består av ett igenväxande kärr dominerat av startuvor. Området är omgivet av åkermark i söder samt i övrigt av slånbuskage och bokskog. Delar av området brukades även som åker och sidvallsäng under 1700-talet.

Ohävdad kärr i område 2f den 6 juni 2003.

KVALITETSMÅL:

Välhävdad mark som hävdas genom årligt bete eller slåtter. Träd- och buskskikt ska finna på cirka tre hektar av jordbruksmarkens areal. Trädskiktet ska domineras av ädellövarter, främst bok och ek. I buskskiktet ska det finnas rikligt med bland annat björnbär, hagtorn och hassel. Fullskiktad brynvegetation i solexponerade lägen ska eftersträvas.

Särskild vikt ska läggas vid att bevara och vidareutveckla livsmiljötyper, som rapporterats i enlighet med Rådets direktiv 92/43/EEG om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter (habitatdirektivet), dvs det bör finnas:

Kod	Livsmiljötyp	ungefärlig areal inom jordbruksmarken
9160	Ek-avenbokskog av buskstjärnblomma-typ	1,3 ha
7230	Rikkärr	0,4 ha
6410	Fuktängar med blåtåtel och starr	4,6 ha
6270	* Artrika torra-friska låglandsgräsmarker av fennoskandisk typ	1,3 ha
6230	* Artrika stagg-gräsmarker på silikatsubstrat	0,4 ha
6430	Högörtängar	0,8 ha

I den östra delen av området ska det finnas kalkfuktängar med inslag av rikkärr, öppna småvatten samt ädellövskogar som tillsammans utgör goda livsmiljöer för rödlistade växter och djur. I området ska det finnas minst fyra öppna småvatten som är solexponerade och vattenhållande året runt och som har en så god vattenkvalitet att de kan fungera som reproduktions-lokaler för lövgroda. I området ska det bland annat finnas en livskraftig och reproducerande population av lövgroda på minst 200 djur samt stabila förekomster av majviva, majnycklar och ängsnycklar.

SKÖTSELMÅL OCH ÅTGÄRDER:

Hela området med undantag av delområde 2e och 2f ska vara under årlig hävd senast 2005. Delområde 1 får även brukas som åker eller vall. Delområde 2e och 2f åtgärdas senast 2010.

Åtgärder:

Stängsel:

Område 1 hägnas när åkerbruket upphör. Under 2003 hägnas två betesfällor som dels består av område 2a - c och dels 2d.

På den östra sidan av område 2c, invid vägen, skapas en större öppen yta som kan ytnyttjas av allmänheten som rastplats i samband med vandring i området. Uppsättning av stängsel, stängselövergångar och grindar efter behov eller enligt enligt skötselplanekartan.

Röjning i samband med hägnadsarbeten ska ske med hänsyn till områdets population av lövgroda. Röjning får ej utföras under perioden 1 mars - 1 november. Buskage av björnbär, hassel, slån och hagtorn ska sparas i största möjliga utsträckning. I de fall där det växer äldre, grova ädellövträd eller större buskage av hagtorn, björnbär eller slån i eller invid stengårderna ska stängsling ske runt träden och buskagen. Stängselkorridorer får endast tas upp mellan stengården och buskage då en tillräckligt kraftig brynvegetation har hunnit utvecklas som inte tar skada av röjning mellan buskage och stengärde. Stängselkorridorer ska vara tillräckligt breda för att möjliggöra effektivt fungerande elhägn. Korridorerna ska hållas öppna genom bete. Vid stängsling bör miljövänligt material utnyttjas.

Avverkning, röjning/gallring

Aldungar samt uppslag av björk och al röjes i område 2a, c och d senast 2004. Område 2c innehåller den mest värdefulla vegetationen och det är angeläget att området prioriteras vid röjningsarbeten. Björnbär, hagtorn och slån skall sparas till förmån för lövgrodor. Avverkat virke och röjt material läggs i första hand på befintliga stengården alternativt i andra hand samlas utmed vägen öster om område 2c för eventuell flisning och borttransport. Granskogen i område 2b avvecklas i förtid (senast 2005) för att åstadkomma högre vattentemperatur i de två nyanlagda vattnen i delområde 2a.

Vård av småvatten:

Fyra småvatten i område 2d och e röjes fram under 2003 och 2004. Röjning sker i första hand på vattnens södra och östra sidor på ett sådant sätt att vattenspeglarna blir exponerade för solljus från morgon till kväll. Vattnen får fördjupas under 2003, 2004 eller vid behov om så bedöms erforderligt. I område 2a och 2f får småvatten för lövgroda anläggas vid behov.

Hävd:

Delområde 1 får brukas som åker, vall eller betesmark. Övriga delar av området, med undantag av delområde 2e och 2f, ska vara under årlig beteshävd senast 2005. Område 2f hävdas genom regelbunden röjning/slätter. Hävden av detta delområde behöver ej vara årlig.

Bete ska ske med nöt eller nöt i kombination med någon enstaka häst. Fårbete skall undvikas av hänsyn till reservatets känsliga flora. I område 2c bör sent betespåsläpp tillämpas och sent höstbete undvikas

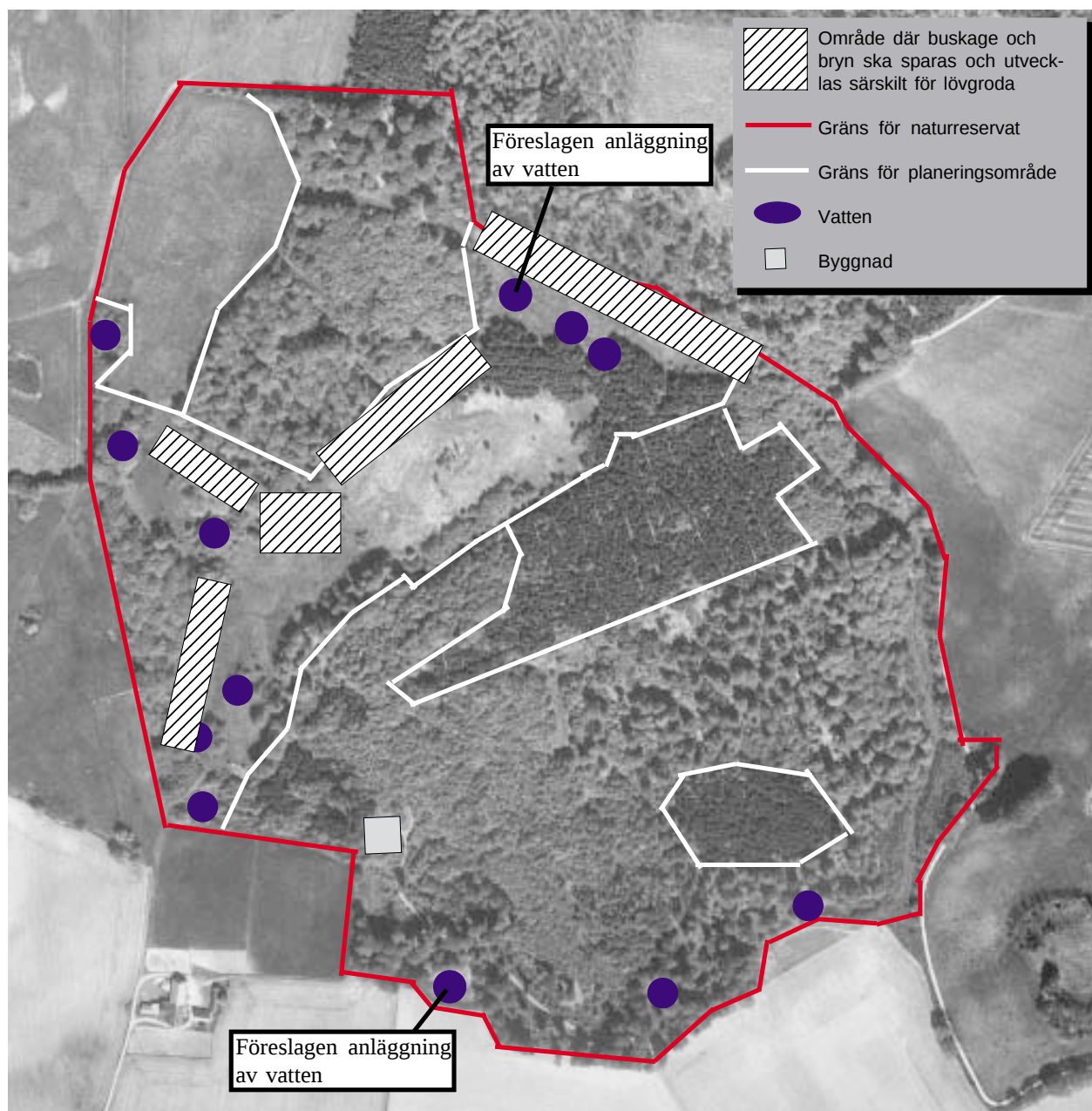
för att gynna floran och motverka tramskador i rikkärret. Område 2c får även hävdas genom slåtter med skärande redskap, gärna med efterbete. Slåtter bör ej ske före den 1 juli. Slaget material ska transporteras bort omgående efter utförd slåtter.

Dokumentation:

Områdets flora och fauna dokumenteras under 2004 - 2010 med särskild vikt på kärlväxter, häckande fåglar, lavar, insekter och groddjur.

Övrigt att tänka på:

Röjningsåtgärder och åtgärder i småvattnen får ej ske under perioden från 1 mars till 1 november.

4.2

HÄVD AV SKOGSMARK

4.2.1 Granskog som omföres till löv-/ädellövskog, planeringsområde 3, (ca 6,3 ha)

Beskrivning:

Område 3 a - d (4,4, 0,1, 0,6 resp. 1,2 ha) är medelålders (32 - 37 år) granskog belägen i den gamla "Prästeskogen" som på 1700-talet var mark med vacker ek och bokskog med hassel och viden i buskskiktet. Delar av den västra delen av område 3c avverkades under 2003.

Kvalitetsmål:

Olikåldrig, mosaikartad ädellövskog dominerad av bok med inslag av lövskog.

Åtgärder:

Granskogen gallras vid behov och avvecklas successivt i förtid eller vid mogen ålder. Gran omföres till ädellövskog genom självföryngring eller genom stödplantering under skärm. Skärm får även utgöras kvarstående, gles gran. Dominerande arter på lång sikt ska vara bok och ek. Hyggen får tillfälligt hägnas för att motverka viltskador.

Granåker i område 3d den 10 juni 2003.

Skogen hävdas därefter genom ett naturvårdsinriktat ädellövskogsbruk med förlängd omloppstid. Ett olikåldrigt trädskikt med inslag av grova träd ska eftersträvas. Blädnings- och hamlingsbruk samt naturlig föryngring under tät skärm ska eftersträvas.

4.2.2 Löv-/ädellövskog, planeringsområde 4, (ca 29,1 ha)

Beskrivning:

Område 4a (11,0 ha) är en äldre bokskogsskärm med inslag av ek, lind, rönn och skogsalm. I buskskiktet finns bland annat hagtorn, fläder och björnbär samt uppslag av löv och ädellövarter. I det höglänta partiet i den östra delen finns mycket tät bokföryngring. I delar av skogen finns lågor med tickor av olika arter. I fältskiktet förekommer bland annat vitsippa och liljekonvalj. Den sydvästra delen av skogen är stormskadad och är att betrakta som en mycket gles bokskärm, bitvis med god lövföryngring. I den sydöstra delen av skogen löper ett dike. På flera ställen i skogen finns öppna, fuktiga partier som fungerar som viltremisser. Enstaka uppslag av sykomorlönns finns utmed vägen i delområdets södra del.

Äldre bokskog i område 4a den 10 juni 2003.

Området har mycket lång kontinuitet som ädellövskog. På 1700-talskartan betecknas området som "Prästeskogen", belägen på höglänt mark med vacker ek och bokskog samt med hassel och viden i buskskiktet.

Förekommande livsmiljötyper enligt habitatdirektivet är Bokskog av örtrik typ (9130) och Bokskog av fryle-typ (9110).

Område 4b (7,0 ha) utgör också en rest av den gamla "Prästeskogen". I det här delområdet dominerar yngre (47 årig) bokskog. Mindre ytor innehåller yngre ekplanteringar. Området är kuperat i den västra delen.

Bokskog i område 4b den 6 juni 2003.

Förekommande livsmiljötyper enligt habitatdirektivet är Bokskog av örtrik typ (9130) och Bokskog av fryle-typ (9110). I fältskiktet finns bland annat vitsippa och liljekonvalj.

Område 4c och d (1,2 resp. 1,4 ha) var på 1700-talet en del av en större sidvallsäng "uti Dahlen". Ängen hävdades genom slåtter in på 1900-talet. Därefter omfördes ängen till betesmark och hävdades fram till mitten av 1900-talet. Därefter har marken varit ohävdad.

I område 4c (1,2 ha) växer idag en yngre bokskog med inslag av avenbok och alm. I buskskiktet finns bland annat hassel. I fältskiktet finns bland annat vitsippa och storrams. Ett dike går genom området. Diket har inte underhållits på flera år och det börjar meandra i flera delar. Utmed områdets östra gräns står flera grova bokar.

Yngre bokskog med meandrande dike i område 4c den 6 juni 2003.

Förekommande livsmiljötyper enligt habitatdirektivet är Bokskog av örtrik typ (9130).

Område 4d (1,4 ha) består idag av ett djupt dike med höga vallar som är bevuxna med brännässlor. I den södra delen finns aldungar med inslag av ask. I buskskiktet finns i den södra delen hagtorn, slån och hassel. Utmed vägen i områdets östra del finns grov bok och ek. Ett litet parti är beläget öster om en travträningsbana som går genom området. Här finns grov bok och ek samt inslag av ask och lönn. Hagtornsbuskage finns i buskskiktet. Ett dike löper genom området.

Förekommande livsmiljötyper enligt habitatdirektivet är Alluviala lövskogar som tidvis är översvämmade (91E0) och Högörtängar (6430).

Område 4e (1,1 ha) är ett fuktigt område som är beläget i den gamla "Prästeskogen". Fuktstråket är idag bevuxet med tät alskog med en ålder på cirka 45 år.

Förekommande livsmiljötyper enligt habitatdirektivet är Alluviala lövskogar som tidvis är översvämmade (91E0).

Större dike i område 4d den 6 juni 2003.

Alskog i område 4e den 10 juni 2003.

Område 4f och 4g (1,8 resp. 2,3 ha) var på 1700-talet en del i den gamla "Snickareängen" som bestod av "blandad hård- och kärrvall samt skogsmark". Förekommande livsmiljötyper enligt habitatdirektivet är Bokskog av örtrik typ (9130). I **område 4f** växer idag en gles, 252 år gammal bokskog av lågört-typ med bokuppslag och mycket död ved samt döende träd med tickor. Flera lågor ligger inom delområdet. Bokuppslagen är starkt påverkade av ett hårt betestryck från vilt. I fältskiktet finns rikligt med vitsippor och liljekonvalj. Ett stengärde avgränsar området i norr. Spillkråka häckar i en av högstubbarna i området. Delområdet är utpekad av Skogsvårdsstyrelsen som nyckelbiotop.

Äldre bokskog i område 4f. Bilden är tagen från norr mot söder den 5 juni 2003.

Delområde 4g (2,3 ha) består av en tät, 47 år gammal bokplantering som innehåller flera stubbar av äldre bok. I delområdets yttre delar finns bland annat inslag av lind. Vitsippa finns i fältskiktet.

Mellan område 4 f och 4 g löper ett större dike som avvattnar den norra delen av reservatet. Diket är bevuxet med nässlor.

Bokskogsplantering i område 4g den 5 juni 2003. I området finns gott om stubbar som utgör rester av äldre bokbestånd.

Område 4h (3,3 ha) är en cirka 135 år gammal ädellövskog dominerad av grov ek med inslag av grov bok och lind i trädsiktet. I busksiktet finns rikligt med bland annat hassel. I fältsiktet finns bland annat vitsippa och skogsbingel. En del äldre träd är vidkroniga vilket indikerar att marken tidigare har varit mer öppen. Förekommande livsmiljötyper enligt habitatdirektivet är Ek-avenbokskog av buskstjärnblomma-typ (9160). Marken betecknas på 1700-talskartan som "Skogväxta ängen".

Äldre ek-hasselskog i område 4h den 5 juni 2003.

KVALITETSMÅL:

Olikåldrig, mosaikartad ädellövskog som huvudsakligen hävdas genom ett naturvårdsinriktat ädellövskogsbruk med förlängd omloppstid, gärna i kombination med periodvis bete. Trädsiktet ska domineras av ädellövarter, främst bok och ek. I busksiktet ska det finnas rikligt med bland annat björnbär, hagtorn och hassel. Fullskiktad brynvegetation i solexponerade lägen ska eftersträvas. Al- och övrig lövskog i blöta partier utvecklas fritt.

Särskild vikt ska läggas vid att bevara och vidareutveckla livsmiljötyper, som rapporterats i enlighet med Rådets direktiv 92/43/EEG om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter (habitatdirektivet), dvs det bör finnas cirka:

Kod Livsmiljötyp	ungefärlig areal inom skogsmark
9160 Ek-avenbokskog av buskstjärnblomma-typ	3,0 ha
9130 Bokskog av örtrik typ	14,0 ha
9110 Bokskog av fryle-typ	12,0 ha
91E0 * Alluviala lövskogar som tidvis är översvämmade	2,5 ha

* = prioriterad livsmiljötyp

Åtgärder:

Granskog i delområde 3a - 3d avvecklas i förtid eller successivt vid mogen ålder och omförs genom plantering under skärm av valfritt inhemskt träslag till ädellövskog, företrädesvis ek och eller bok. Kvarstående, gles gran får också nyttjas som skärm vid behov. Markberedning för utföras om så erfordras inför omföring till ädellövskog. Efter omföring sköts skogen genom ett naturvårdsinriktat ädellövskogsbruk med förlängd omloppstid. Grova överståndare samt stor andel död ved ska eftersträvas på sikt.

Bokskogen i delområde 4a gallras senast 2005. Uppslag av sykomorlön utmed vägen i områdets södra del tas bort. Höga träd som hindrar signaler till och från VHF-station eller som utgör fara för flygtrafiken får avvecklas, exempelvis genom sprängning av stammar på cirka halva trädets höjd. Högstubbar eftersträvas och avverkat virke lämnas kvar för förmultning. Därefter bedrivs ett naturvårdsinriktat ädellövskogsbruk med förlängd omloppstid, gärna i kombination med periodvis bete. Olikåldrigt bestånd med grova överståndare och rikligt med död ved eftersträvas. Äldre träd tillåts avlida på rot och lågor sparas i stor utsträckning. Enstaka träd och buskage får hamlas i syfte att förhöja trädens ålder och för att öka den biologiska mångfalden. Impediment (blöta kärrpartier) underhålls som viltremisser.

Delområde 4b och c hävdas genom ett naturvårdsinriktat ädellövskogsbruk med förlängd omloppstid, gärna i kombination med periodvis bete. Olikåldriga bestånd med grova överståndare och rikligt med död ved eftersträvas. Äldre träd tillåts avlida på rot och lågor sparas i stor utsträckning. Enstaka träd och buskage får hamlas i syfte att förhöja trädens ålder och för att öka den biologiska mångfalden. Impediment (blöta kärrpartier) underhålls som viltremisser.

Al- och lövskog i delområde 4d och e tillåts att utvecklas fritt. Bokplanteringen i område 4g gallras i beståndsvårdande syfte senast 2005. I område 4h röjes ca 50% av buskskiktet senast 2005. Fristående vidkroninga träd samt uppslag av ek, bok, lind, hassel, hagtorn och björnbär ska gynnas. Enstaka träd och buskage får hamlas i syfte att förhöja trädens ålder och för att öka den biologiska mångfalden.

Område 4f stödplanteras med bok eller ek med början 2004. 4h hägnas efter genomförd röjning och gallring av träd- och buskskikt. Lågor och döende träd i område 4f bör ej avlägsnas. Områdena hävdas genom ett naturvårdsinriktat ädellövskogsbruk, på lång sikt gärna i kombination med periodvis bete. Enstaka träd och buskage får hamlas i syfte att förhöja trädens ålder och för att öka den biologiska mångfalden.

Delområde 4g får hävdas genom naturvårdsinriktat ädellövskogsbruk tills träden uppnått mogen ålder. Marken får därefter hägnas och periodvis hävdas genom bete.

Dokumentation:

Områdets flora och fauna dokumenteras under 2004 - 2010 med särskild vikt på insekter, kärlväxter, häckande fåglar, svamp och lavar.

4.3 HÄVD AV ÖVRIG MARK

Planeringsområde 5, Angöringsplats, VHF-station (ca 0,1 ha), vägar

Beskrivning:

Område 5a utgör en nyttjanderätt för VHF-station för Sturups flygplats med tillhörande antennanläggning m.m. I området finns byggnader och mastanläggning. Nyttjanderätten tillhör Televerket Radio, Södra Radioområdet.

Område 5b är angöringsplats som anläggs under 2003.

Tillfartsvägen från söder utgör gemensamhetsanläggning med beteckning Lemmeströtorp ga3. Lemmeströtorp 1:3 och 1:11 har vardera 4 andelar i ga3.

Åtgärder:

VHF-station underhålls av nyttjanderättsinnehavaren. När nyttjanderätten upphör omförs marken till ädellövskog. Angöringsplats med informationsskylt anläggs under 2004 i enlighet med skötselplanekartan.

5 SAMMANFATTNING OCH PRIORITERING AV PLANERADE SKÖTSELÅTGÄRDER

<i>Åtgärd</i>	<i>När</i>	<i>Planområde</i>	<i>Vem</i>	<i>Prioritet</i>	<i>Finansiering</i>
Nyanläggning av stängsel, grindar och övergångar 2003, vid behov	2		Länsstyrelsen	1	Vårdanslag
Underhåll av stängsel och stängselaggregat Vid behov	2		Arrendator	1	
Underhåll av grindar och övergångar Vid behov	2		Länsstyrelsen	1	Vårdanslag
Åkerbruk	Årligen	1	Arrendator	2	
Bete	Årligen från 2004	(1) och 2	Arrendator	1	
Gallring och röjning enligt skötselplan 2003, därefter vid behov	Alla		Länsstyrelsen	1	Vårdanslag
Skogsbruk	Enligt skötselplan med början 2003	3, 4 och delvis 2	Länsstyrelsen	1	Vårdanslag
Underhåll av vatten (fördjupning, röjning m m) 2003 och 2004, därefter vid behov	1		Länsstyrelsen	1	Vårdanslag
Anläggning av angöringsplats, gränsutmärkning och skyltning 2003 (därefter årligt underhåll)	Alla		Länsstyrelsen	1	Vårdanslag
Underhåll av andel i vägar	5		Länsstyrelsen	1	Vårdanslag
Underhåll av VHF-station	5		Nyttjanderätts- innehavaren	1	
Dokumentation av flora och fauna 2004-2010	Alla		Länsstyrelsen	2	Vårdanslag
Uppföljning av skötsel mål Årligen	Alla		Länsstyrelsen	1	Vårdanslag
Uppföljning kvalitetsmål Enligt skötselplan	Alla		Länsstyrelsen	1	Vårdanslag
Underhåll av vägar och stigar Vid behov			Länsstyrelsen	1	Vårdanslag

6 ANORDNINGAR FÖR REKREATION OCH FRILUFTSLIV

6.1 ÖVERGRIPANDE MÅL

Naturreservatet skall vara tillgängligt för allmänheten utan anläggningar för friluftslivet.

6.2 RIKTLINJER OCH ÅTGÄRDER

6.2.1 Tillgänglighet

Båda delområdena är lättillgängliga via markvägar. Angöringsplats som rymmer ca fem personbilar i anläggs enligt skötselplanekartan under 2004. Markvägar inom reservatet spärras av för obehörig fordonstrafik med kätting eller grind under 2004.

Angöringsområdet hålles öppet genom återkommande röjning eller slåtter. Uppsättning av stängselövergångar, grindar och reservatinformationsskyltar under 2004 och 2005. Stängselövergångar, grindar och skyltar kontrolleras årligen och underhålles vid behov.

6.2.2 Anordningar för friluftslivet

Behov av sanitära anordningar och soptunnor föreligger ej. Markerad stig som leder besökare genom området får anläggas.

6.2.3 Information

Enkel informationsskylt sättes upp vid angöringsplatsen under 2004 eller 2005. Skyltar underhålles vid behov.

6.2.4 Utmärkning av naturreservatets gräns

Gränsutmärkning skall utföras enligt svensk standard (SIS 03 15 22) 2002. Därefter kontrolleras utmärkningen årligen och kompletteras vid behov.

7 UPPFÖLJNING, UTVÄRDERING OCH ÖVERVAKNING AV NATURVÄRDEN

ÖVERVAKNING AV NATURVÄRDEN

Riktlinjer och åtgärder

Länsstyrelsen svarar för dokumentation av områdets flora och fauna i jordbruksmark under 2004 - 2010 med särskild vikt på kärlväxter, häckande fåglar, lavar, insekter och groddjur. Länsstyrelsen svarar för dokumentation av områdets flora och fauna i skogsmark under 2004 - 2010 med särskild vikt på insekter, kärlväxter, häckande fåglar, svamp och lavar.

Delar av faunan (lövgroda) dokumenteras under 2003.

Länsstyrelsen svarar för övervakning av faunans utveckling med avseende på lövgroda årligen fram till år 2005, därefter vart tredje år. Övervakning av groddjur skall ske enligt samma metodik som används i samband med länsstyrelsens inventering av lövgroda (dvs främst genom uppskattning av antalet spelande hanar). I övrigt svarar länsstyrelsen för val av inventeringsmetodik i samarbete med ArtDatabanken.

UPPFÖLJNING OCH UTVÄRDERING AV SKÖTSEL AV NATURRESERVATET

Riktlinjer och åtgärder

Uppföljning ska ske enligt följande:

1. Årlig uppföljning av skötsel mål
2. Uppföljning av kvalitetsmål vart femte år.

Denna dokumentation skall utgöra underlag vid revideringar av skötselplanen.

UPPFÖLJNING AV SKÖTSELMÅL

Skötsel mål följs upp årligen. I slåttermarkerna skall slåtter följas upp regelbundet och ge resultatet godkänt eller icke godkänt. I träd- och buskskikt skall röjning och plantering följas upp som utfört (=godkänt) respektive icke utfört (=underkänt). Förvaltaren svarar för uppföljning av skötsel mål.

UPPFÖLJNING AV KVALITETSMÅL

Kvalitetsmålen skall följas upp vart femte år i enlighet med anvisningar från förvaltaren

8 REVIDERING AV SKÖTSELPLANEN

Skötselplanen gäller tills vidare vad gäller i planen angivna mål och riktlinjer för hävden. De åtgärder som anges i planen inom ramen för givna riktlinjer skall ses över om uppföljning av kvalitetsmålen visar att en översyn är nödvändig eller i övrigt när det är påkallat.

9 FINANSIERING AV FÖRVALTNINGEN

9.1 EKONOMISK UTREDNING

Förvaltaren gör en ekonomisk utredning avseende kostnader och intäkter för förvaltningen.

9.2 FINANSIERING AV FÖRVALTNINGEN

Förvaltaren ansvarar för (ev bekostar):

- upprättande och revidering av skötselplan
- skogsbruk enligt fastställd skötselplan
- nyanläggning av stängsel, grindar och stängselövergångar i reservatet
- anläggning och underhåll av småvatten i enlighet med fastställd skötselplan
- underhåll av vägar vid behov motsvarande fastställda andelar i respektive väg
- dokumentation och övervakning av florans och faunans utveckling enligt skötselplan
- uppföljning av skötselåtgärder i reservatet
- anläggning och underhåll av angöringsplatser
- utmärkning och underhåll av reservatets gränsutmärkning
- tillverkning och underhåll av informationsskyltar och enkel informationsfolder om reservatet
- tillsyn av skötsel

Arrendator ansvarar för (ev bekostar):

- Åkerbruk, bete och slåtter
- underhåll av stängsel
- ev underhåll av samt abonnemangs- och elförbrukningsavgift för elstängselaggregat.

Nyttjanderättsinnehavare ansvarar för (ev bekostar):

- Drift och underhåll av nyttjanderätten

10**KÄLLOR**

- Storskifteskarta över Lemmeströ By och Prästegård samt Hemmanet Haslegrunden 1774 - 1775.
- Akt 1b tillhörig storskifteskarta över "Inägor till Lemmeströ By och Prästegård samt Hemmanet Haslegrunden uti Hertigdömet Skåne, Malmöhus län, Wemmenhögs Härad, Gustafs socken" upprättad 1774 och 1775.
- Lagaskifteskarta över Lemmeströ by 1837.
- Akt 29 "Handlingar rörande Laga Skiftes förrättningen å ägorne till Lemmeströ By uti Wemmenhögs Härad och Gustafs socken" upprättad 1837.
- Lantmäterihandling, Aktilaga BE, Akt 1263-544 den 31 oktober 2002, Avstyckning från Lemmeströtorp 1:3.
- Skogsbruksplan upprättad 1986, Lunds stiftsnämnd, Boställsförvaltningen, Akt 21, distrikt 14, Lemmeströtorp 1:3.
- Boris Berglund, inventering av lövgroda i Skåne på 1970-, 80- och 90-talet samt 2000 - 2003 (muntlig information).

BILAGA A Översiktskarta

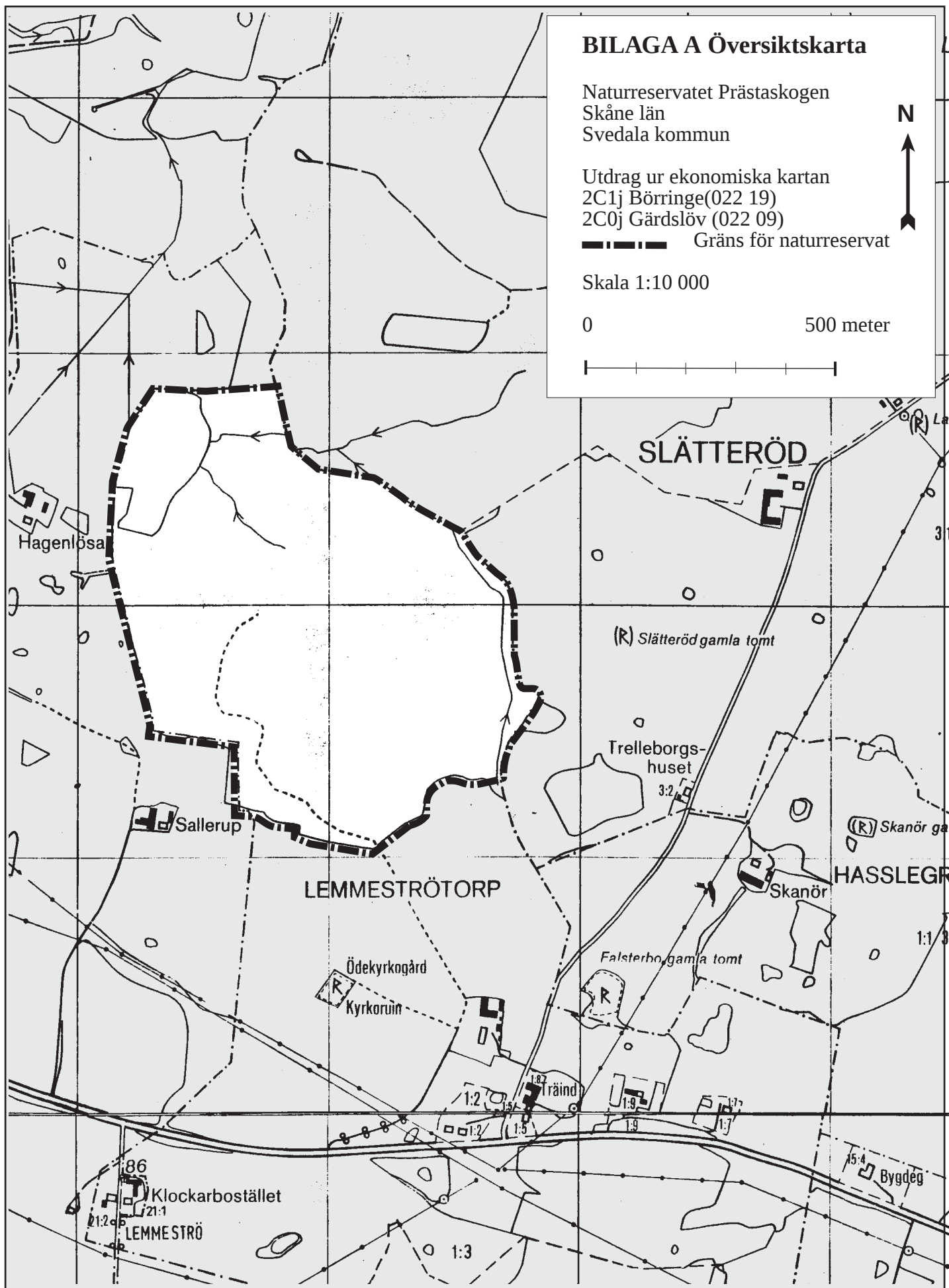
Naturreseptatet Prästaskogen
Skåne län
Svedala kommun

Utdrag ur ekonomiska kartan
2C1j Börringe(022 19)
2C0j Gärdslöv (022 09)

Gräns för naturreseptat

Skala 1:10 000

0 500 meter

BILAGA B Nuvarande markanvändning

Naturreservatet Prästaskogen
Skåne län, Svedala kommun

Utdrag ur flygfoto över ekonomiska kartan
2C1j Börringe (022 19)

Skala ca 1:6 600

0 200 meter

-    Ädellöv-, löv- resp. granskog
-   Åker/vall resp. ohävdad jordbruksmark
- Övrig mark
- Väg / Stig
- Öppet vatten, dike eller kärr
- Gräns för naturreservat

BILAGA C Planerad markanvändning

Naturreseptatet Prästaskogen
Skåne län, Svedala kommun

Utdrag ur flygfoto över ekonomiska kartan
2C1j Börringe (022 19)

Skala ca 1:6 600

0 200 meter

N

-   Ädellöv- resp. lövskog
-   Betes- resp. slåttermark
- Väg / Stig
- Öppet vatten, dike eller kärr
- Gräns för naturreseptat

BILAGA D Skötselplanekarta

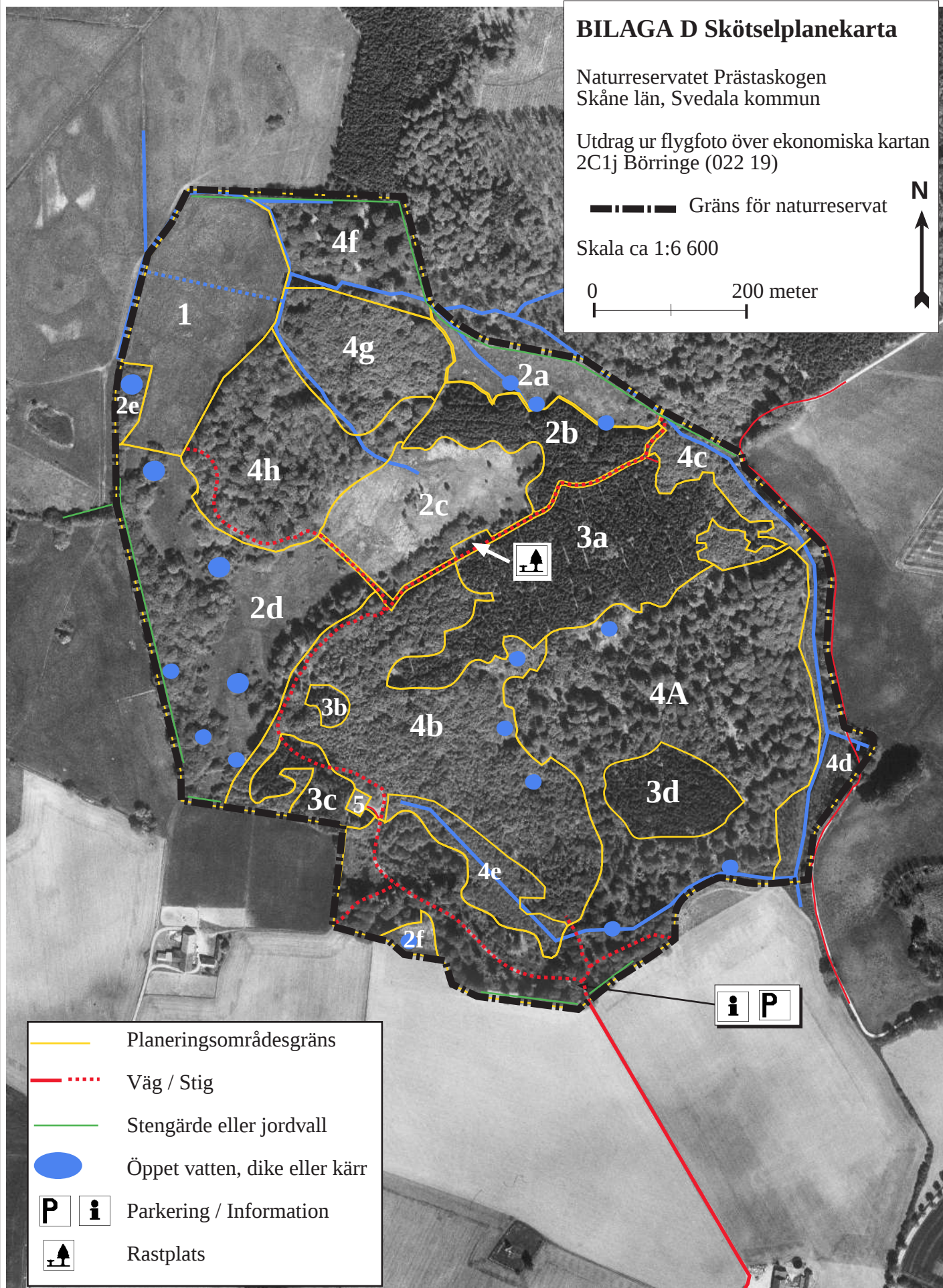
Naturreservatet Prästaskogen
Skåne län, Svedala kommun

Utdrag ur flygfoto över ekonomiska kartan
2C1j Börringe (022 19)

Gräns för naturreservat

Skala ca 1:6 600

0 200 meter

Planeringsområdesgräns

Väg / Stig

Stengärde eller jordvall

Öppet vatten, dike eller kärr

Parkering / Information

Rastplats